

Produktark: Eksplisvanlegg

BESKRIVELSE

Datasettet Eksplisvanlegg viser anlegg hvor eksplosive varer tilvirkes eller oppbevares, og som har tillatelse fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB), se §§ 6.1 og 7.1 i [forskrift 26. juni 2002 nr. 922 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff](#) (eksplosivforskriften). Merk at dette ikke omfatter Forsvarets anlegg.

Datasettet inneholder informasjon om anleggseier, om stofftyper og -mengder og om farekode. Farekoden sier hvilken faregruppe og hvilken forenlighetsgruppe varen har. Det er også angitt om anlegget faller inn under forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer ([storulykeforskriften](#)). Anleggene er stedfestet som punkt, men har et sikringsfelt rundt som grunnlag for gitt tillatelse.

FORMÅL/BRUKSOMRÅDE

Om bruk av dataene i arealplanlegging og byggesaksbehandling

DSB anbefaler at det vurderes å etablere hensynssoner etter plan- og bygningsloven for permanente eksplisvanlegg.

Anlegg hvor eksplosive varer tilvirkes eller oppbevares etableres med sikkerhetsavstander til ulike typer utsatte objekter, jfr. eksplosivforskriften § 7-3. Avstandene blir radius i sirkler rundt anlegget hvor de nevnte objekter ikke skal være å finne. Det brukes tre ulike sikkerhetsavstander til disse gruppene av objekter:

- Sykehus, skole, barnehage, høyblokk og forsamlingslokaler
- Bolighus
- Offentlig vei, kai, jernbane og lignende

Sikkerhetsavstandene til et eksplisvanlegg avhenger av den FN-faregruppen de eksplosive varene i anlegget har og av hvilke maksimale

mengder som håndteres. Det er krav til minimumsavstander uavhengig av mengde. Stoffgruppe, faregruppe og mengde er egenskaper til kartdatasettet. De fleste anlegg har sikkerhetsavstander etter totalmengder i anlegget, men en del anlegg bestående av flere lagerenheter (magasiner/stålcontainere) kan ha innbyrdes avstander, med eller uten barrikader, slik at sikkerhetsavstandene settes etter maksimalt tillatte mengder i den enkelte lagerenhet.

Krav til sikkerhetsavstander reguleres av eksplosivforskriften §§ 6-4 og 7-3. Se tabeller i [DSBs veiledning](#).

Innenfor sikkerhetsavstander etablert etter nevnte tabellverdier vil man i enkelte tilfeller kunne finne for eksempel en bolig akseptert. Dette er med grunnlag i en spesifikk risikoanalyse. Generell sikkerhetsavstand for anlegget skal allikevel ikke reduseres til innenfor det eller de aksepterte objekter; tabellverdiene skal alltid brukes for etablering av hensynssoner.

For eksplisvanlegg som faller inn under storulykeforskriften, se også DSBs [Veileder om sikkerheten rundt storulykevirksomheter](#).

Anlegg som oppbevarer over 50.000 kg NEI er sikkerhetsrapportpliktige etter storulykeforskriften. Kommunen kan merke seg at disse vies spesiell oppmerksomhet av myndighetene, og virksomheten har særlige forpliktelser etter nevnte forskrift.

Når det etableres hensynssoner etter plan- og bygningsloven rundt eksplisvanlegg, kan det etableres tre soner i henhold til sikkerhetsavstandene med ulike bestemmelser for ulike typer bebyggelse og infrastruktur. Alternativt kan det opprettes én sone der bestemmelsene beskriver hva som kan tillates i ulike avstander fra anlegget. (NB: Det er et problem at noen av anleggene er midlertidige, og vi får i dag ikke dette fram i kartdataene.)

Hvis det er ønske om å planlegge å bygge innenfor sikkerhetsavstanden/i hensynssonen, må kommunen varsle DSB og kontakte virksomheten. Det må da bli en forhandling med virksomheten. Kanskje må tillatelsen reduseres? Kanskje må virksomheten tilbys annet lagersted? Kanskje er eller kan mengdene fordeles på flere lagerenheter slik at sikkerhetsavstanden med det kan reduseres uten at risiko øker.

Om bruk av dataene i kommunens beredskap

Ved brann utgjør eksplisvanlegg en fare, og det er viktig at brannvesenet kjenner til lagerets beliggenhet. De fleste lager ligger i utmark og kan berøres av skog- eller lynnbrann. Eksplisvorforskriften (jf også veiledningen til kapittel 7) stiller krav til brannforbyggende tiltak, at vegetasjon skal være fjernet nær anlegget mv. Brannalarmsentralen har data om eksplisvanleggene i sine kartsystemer. For øvrig må ROS-analyser og beredskapsplaner registrere anleggene som en risiko, der en ulykke kan ha store konsekvenser. Sikkerhetsavstandene gir et anslag over området som kan bli berørt.

For eksplisvanlegg som er storulykaneanlegg, er det krav til at virksomheten har beredskapsplaner, at kommunen har tilstrekkelig informasjon til å lage egen beredskapsplan, og at virksomheten informerer allmennheten om sikkerhetstiltak ([storulykeforskriften](#) §§ 11 og 12).

EIER/KONTAKTPERSON

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Kontaktperson: Karen Lie karen.lie@dsb.no

DATASETTOPPLØSNING OG KILDER

Målestokktall: 5000

Flere anlegg er overført fra tidligere dataløsninger til eksisterende. Migrasjonen er kvalitetssikret, men det kan fortsatt finnes feil eller unøyaktigheter. En del av anleggene er stedfestet av DSB basert på innsendte kartmanus fra anleggseier. Andre anlegg er stedfestet av anleggseier selv i forbindelse med elektronisk innsendelse av søknad. Til tross for saksbehandlers kontroll med søknaden kan feil oppstå, og virksomhetens endelige etablering av anlegget kan avvike fra det som er angitt i søknad.

Eksplisvlagene inne i gruver, tunneler og lignende er problematiske å stedfeste. De kan være stedfestet til gruveinngangen eller til et punkt i terrenget over gruva.

DSB antar at kartdataene inneholder noen nedlagte anlegg, fordi avvikling av anlegg ikke alltid rapporteres. DSB skal ha erklæring/melding fra tillatelsesinnehaver om at anlegget faktisk er avviklet, selv om tillatelsen varighet er gått ut, jf eksplisvorforskriften § 7-13. Anleggene forblir aktive i kartgrunnlaget inntil slik erklæring foreligger.

UTSTREKNINGSINFORMASJON

Datasettet er landsdekkende, men omfatter ikke Svalbard.

AJOURFØRING OG OPPDATERING

Dataene oppdateres løpende, både med nye anlegg og med endringer i stoffmengde på anlegget.

LEVERANSEBESKRIVELSE

DSB leverer data bare til kommuner og fylkesmenn til arbeid med planlegging, byggesaksbehandling eller beredskap.

Format (Versjon)

- SOSI 4.1
- Shape

Projeksjoner

UTM EUREF 89, lokal sone eller 33

Tilgangsrestriksjoner

Data om eksplisvanlegg skal skjermes, for å forebygge tyveri fra lagrene (hjemlet i §24 i offentlighetsloven). Tilgang til kommunens data skal skje på need-to-know-basis til ansatte som arbeider med planlegging, byggesaksbehandling eller beredskap og til konsulenter som arbeider med slike oppgaver for kommunen.

Kartdatasettet Eksplisvlagene kan ikke legges ut på kommunens kartløsning på internett eller intranett.

Siden DSB anbefaler at permanente eksplisvlagene danner grunnlag for etablering av hensynssoner i arealplaner, må likevel sikkerhetssonene vises i

offentlige kart i planprosessene, og disse gir dermed indirekte lokalisering av anleggene, men uten opplysninger om stofftyper og –mengder.

Tjeneste

Ingen WMS-tjeneste

OBJEKTTYPELISTE

- Eksplosivanlegg